

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mráčky a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **X. D. T.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2014, č. j. 1 A 54/2014 - 31,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2014, č. j. 1 A 54/2014 - 31, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2014, č. j. CPR-14046-2/ČJ-2014-930310-V234, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh dosavadního řízení

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“). Předmětným rozsudkem městský soud zamítl žalobu směřující proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 20. 10. 2014, č. j. CPR-14046-2/ČJ-2014-930310-V234 (dále též „rozhodnutí žalované“), kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové

kontroly, pátrání a eskort, ze dne 23. 7. 2014, č. j. KRPA-444216-62/ČJ-2013-000022 (dále též „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“). Správní orgán I. stupně uložil stěžovateli správní vyhoštění a současně stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie na dobu 2 let podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1, 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“). Počátek doby, po kterou nelze umožnit vstup stěžovatele na území členských států EU, stanovil správní orgán I. stupně podle § 118 odst. 1 citovaného zákona od okamžiku, kdy pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Současně byla stěžovateli stanovena doba k vycestování podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to do 30 dnů po nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí. Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně rozhodl, že se na stěžovatele nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

Rozhodnutí žalované stěžovatel napadl žalobou ze dne 27. 10. 2014, v níž především namítal, že napadené rozhodnutí nerespektuje ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle něhož nelze vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. Stěžovatel zdůraznil, že na území České republiky žije ve společné domácnosti s manželkou, která má přiznané právo trvalého pobytu a s jejich společným nezletilým synem. Případné vyhoštění stěžovatele by tak znamenalo radikální zásah do rodinného a soukromého života celé jeho rodiny, neboť by zřejmě přinutilo vycestovat i s dítětem také jeho manželku. V zemi původu však ani jeden z nich nemá žádné zázemí. Stěžovatel rozhodnutí žalované považoval také za nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění z hlediska dopadů do rodinného života nezletilého dítěte a soukromého života stěžovatele. Správní orgány dle stěžovatele pochybily také tím, že musí zohlednit nejen rodinný život účastníka řízení na území České republiky, ale např. také délku pobytu na území (byť nelegálního), úroveň jeho integrace do majoritní společnosti či fakt, zda má nebo nemá v zemi původu alespoň základní sociální či jiné zázemí. Délku správního vyhoštění stěžovatel považuje za nepřiměřeně přísnou. Uložení vyhoštění na dva roky je pro jeho rodinu fakticky likvidační, a to s ohledem na vzdálenost země původu od České republiky, cenu letenek či nedostatek pracovních příležitostí ve Vietnamu, které by stěžovateli umožnily zabezpečovat finančně zbytek rodiny žijící v České republice.

Městský soud napadeným rozsudkem žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl, když v postupu správních orgánů neshledal pochybení. Dle městského soudu oba správní orgány ve svých rozhodnutích zásah do rodinného a soukromého života stěžovatele posuzovaly, hodnotily a řádně zdůvodnily závěr, že správní vyhoštění nepředstavuje pro stěžovatele nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života. Správní orgány přitom vycházely především z „imigrační historie“ stěžovatele, který se zde od ledna 2010 zdržoval nelegálně, a to zcela vědomě. Z odůvodnění napadeného správního rozhodnutí je dle městského soudu zřejmé, že žalovaná si byla plně vědom faktů, že stěžovatel má na území ČR manželku a nezletilého syna, s nimiž žije ve společné domácnosti, existenci zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele nijak nepopřela, ale dospěla k závěru, že tento zásah dosáhne pouze intenzity, kterou předpokládá zákon o pobytu cizinců, a proto od uložení správního vyhoštění neupustila.

II. Obsah kasační stížnosti

pokračování

Stěžovatel rozsudek městského soudu napadá z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo, že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a dále z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

V kasační stížnosti stěžovatel především namítá, že městský soud nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které nevycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci a současně sám své rozhodnutí nepřesvědčivě zdůvodnil a zatížil jej tak nezákonností.

Správní orgány podle stěžovatele pochybily, když nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní řízení je vedeno z úřední povinnosti, správní orgány však nezjistily všechny rozhodné okolnosti případu, a to zejména ty, které svědčí ve prospěch stěžovatele. V řízení byly porušeny i další zásady správního řízení, především pak zásady obsažené v ustanovení § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Správní orgány totiž nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení. Postup správních orgánů byl proto dle stěžovatele nesprávný, vydaná rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněna a tudíž nepřezkoumatelná. Uvedená pochybení jejich posvěcením pak přenesl městský soud do svého rozhodnutí.

Správní orgány dle stěžovatele postupovaly také v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, dle kterého rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 zákona o pobytu cizinců nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Nucené opuštění republiky, které se s ohledem na zavedenou správní praxi (kdy správní orgány vyhoštěným cizincům prakticky neumožňují návrat do země) téměř jistě změnil v opuštění trvalé, je zcela zásadním zásahem do života stěžovatele. Rozhodnutí o správním vyhoštění je nepřiměřené důvodům vedoucím k jeho vydání a zasahuje nepřípustně do soukromého a rodinného života stěžovatele.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítá, že způsob, jakým městský soud odmítá možný zásah do rodinného a soukromého života stěžovatele, odporuje mezinárodním závazkům ČR, pokud jde o práva dítěte. Městský soud pouze odkazuje na skutečnost, že stěžovatel si svou nezáviděníhodnou pozici přivodil sám, když neřešil svůj pobyt, navíc budoval svůj vztah již v době, kdy se na území ČR nacházel ilegálně. Dle stěžovatele „si však láska nevybírá, kdy člověka potká“, proto by mu nemělo být kladeno k tíži, že své rodinné zázemí budoval v době, kdy se na území nacházel ilegálně. Existující rodinné zázemí je důvodem pro neuložení správního vyhoštění a nové zázemí je dle § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců důvodem pro zrušení správního vyhoštění. Zákon o pobytu cizinců tedy sám předvídá možnost, že vznikne pevné zázemí v době, kdy cizinec nebude oprávněn k pobytu na území, přičemž vznik takového zázemí i po uložení správního

vyhoštění je důvodem pro zrušení rozhodnutí, kterým toto opatření bylo uloženo. Je tedy proti smyslu zákona odmítat existující zázemí jako překážku správního vyhoštění, neboť si stěžovatel toto vybudoval až v době, kdy se na území ČR nacházel nelegálně.

Stěžovatel považoval za nutné zmínit i relativně dlouhou délku správního vyhoštění, které mu bylo uloženo. Za současného stavu věci, kdy vyhoštěným cizincům nejsou vydávána víza ani udělována oprávnění k pobytu právě s poukazem na předchozí správní vyhoštění, je možnost následného návratu prakticky vyloučena, rodina přijde o otce, a to dost možná navždy. Odloučení potomka od jednoho z rodičů představuje zcela zásadní zásah do jeho života. Vyhoštění se v daném případě příčí mezinárodně-právním závazkům ČR.

Správní orgány možné zásahy do soukromého a rodinného života stěžovatele ve svých rozhodnutích prakticky nijak nezkoumaly a městský soud uvedené pochybení nenapravit. Správní orgány se zaměřily pouze na zpochybňování postavení stěžovatele, aniž by v souladu se svými povinnostmi zjišťovaly okolnosti, které jsou stěžovateli ku prospěchu.

V otázce přiměřenosti stěžovatel poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 39/2007 – 72, ze kterého dle stěžovatele vyplývá, že v případě nepřiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života účastníka řízení je správní orgán nikoli oprávněn, ale naopak povinen rozhodnutí o správním vyhoštění nevydat. Stěžovatel rovněž poukazuje na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, která ve svém čl. 8 výslovně zaručuje každému bez rozdílu právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Do výkonu těchto práv nemůže správní orgán zasahovat s výjimkou případů, kdy je to v demokratické společnosti nezbytné v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví, morálky nebo práv a svobod druhých. Stěžovatel svým jednáním výše uvedené zájmy státu jistě neporušuje.

V závěru kasační stížnosti stěžovatel zdůrazňuje, že městský soud pochybil především ve vztahu k přezkumu zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele, spočívajícím v nedostatečném posouzení otázky přiměřenosti, nedostatečném vypořádání námitek uplatněných v žalobě a řádným neposouzením skutečného stavu věci.

S ohledem na vše výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované ke kasační stížnosti

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nehodlá blíže komentovat způsob rozhodování městského soudu a zcela odkazuje na shromážděný spisový materiál.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od

pokračování

doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.) a zkoumal při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

V. Posouzení věci

Nejvyšší správní soud se jako první zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku městského soudu, kterou stěžovatel spatřuje v nedostatečném posouzení otázky přiměřenosti a nedostatečném vypořádání námitek uplatněných v žalobě. S touto námitkou pak souvisí i další kasační námitka následného nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, když dle stěžovatele správní vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života a také do soukromého a rodinného života jeho manželky a nezletilého syna.

Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že stěžovatel byl dne 15. 11. 2013 kontrolován hlídkou Policie České republiky, které k prokázání totožnosti předložil pas na jméno P. T. D.. Hlídka dle fotografie v cestovním dokladu a data narození pojala podezření, že se stěžovatel prokazuje cizím cestovním dokladem. Lustrací stěžovatele v dostupných policejních evidencích se podezření policejní hlídky ukázalo opodstatněným a bylo dále zjištěno, že se stěžovatelem bylo dne 20. 3. 2009 zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, které bylo následně zastaveno. Rozhodnutí o správním vyhoštění tak vychází ze skutečností, že se stěžovatel při pobytové kontrole dne 15. 11. 2013 prokázal dokladem jiné osoby, jako dokladem vlastním, a dále, že na území ČR pobýval v období od 1. 1. 2012 do 15. 11. 2013 bez cestovního dokladu a v období od 13. 1. 2010 do 15. 11. 2013 bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn.

Z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 15. 11. 2013 je zřejmé, že stěžovatel do České republiky naposledy přicestoval v březnu v roce 2006 za účelem podnikání. Od této doby území České republiky neopustil. Pracuje jako pomocník v obchodě své manželky, pracovní povolení nemá. Finanční prostředky na vycestování má. V České republice má manželku, se kterou se seznámil v roce 2007, sňatek uzavřeli v roce 2009 a v roce 2011 se jim zde narodil syn. Zdravotní stav stěžovatele je dobrý, na území České republiky nevlastní žádný majetek. Do protokolu stěžovatel dále uvedl, že česky nerozumí, a proto se do veřejného dění v České republice nezapojuje. Pokud bude muset vycestovat z území České republiky, vycestuje i s manželkou a synem do Vietnamu. Ve vyjádření ze dne 19. 5. 2014 stěžovatel doplnil, že na území České republiky pobývá již téměř 8 let a za tuto dobu si zde vybudoval zásadní rodinné, sociální a kulturní vazby, rovněž zde podniká manželka stěžovatele, která rodinu finančně zajišťuje, zatímco se stěžovatel stará o dítě.

Správní orgány k otázce přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do rodinného a soukromého života stěžovatele v odůvodnění svých rozhodnutí shodně

konstatovaly, že samotná existence vztahu vyhošťované osoby k občanům a osobám na území České republiky pobývajícím, stejně jako případné sdílení společné domácnosti, ještě neznamená bez dalšího nemožnost vydat rozhodnutí o správním vyhoštění. Stěžovatel prokázal existenci rodinných a soukromých vazeb na území České republiky, konkrétně k manželce a nezletilému dítěti, z průběhu správního řízení však podle správních orgánů nevyplynuly důvodné skutečnosti, jež by bránily tomu, aby se společně se stěžovatelem vrátili do jejich domovské země, kde by ve společném životě pokračovali. Takovou překážkou není ani skutečnost, že manželka a syn stěžovatele mají povolen trvalý pobyt na území České republiky. Otec i bratr stěžovatele bydlí na území Vietnamu, rodinné vazby stěžovatele proto nejsou na území Vietnamu zásadním způsobem zpřetrhány. Ze spisového materiálu je zřejmé, že se stěžovatel do dne vydání rozhodnutí nenaučil českému jazyku, přičemž znalost jazyka majoritní společnosti je jedním ze základních znaků integrace. Správní orgány dovodily, že stěžovatel není v podstatě žádným způsobem integrován do české společnosti. Jelikož stěžovatel na území České republiky pobýval bez platného víza a posléze i bez platného cestovního dokladu, musel počítat s tím, že se jeho společenské a soukromé vazby v budoucnu mohou realizovat mimo území České republiky, anebo je bude muset přerušit. Stěžovatel svým protiprávním jednáním porušoval zákony České republiky, jeho chování proto představuje skutečné a dostatečně závažné ohrožení zájmů společnosti. V daném případě proto veřejný zájem na vyhoštění stěžovatele převážil nad ochranou soukromého a rodinného života stěžovatele.

Správní orgány v předmětné věci posuzovaly přiměřenost dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 174a zákona č. 326/1999 Sb., když se zabývaly zejména závažností nebo druhem protiprávního jednání stěžovatele, délkou jeho pobytu na území České republiky, povahou a pevností rodinných vazeb, ekonomickými poměry, společenskými a kulturními vazbami stěžovatele navázanými na území ČR a intenzitou vazeb ke státu, jehož je stěžovatel státním občanem. V průběhu správního řízení nebyly podle názoru správních orgánů zjištěny skutečnosti, které by mohly být rozhodnutím o správním vyhoštění nepřiměřeně zasaženy.

Stěžovatel v žalobě zejména namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované (resp. správních orgánů obou stupňů), která se dostatečně nevypořádala s jeho námitkou nepřiměřenosti správního vyhoštění jako zásahu do jeho soukromého a rodinného života, a to zejména s ohledem na skutečnost, že žije v ČR společně se svou manželkou a nezletilým dítětem, kteří mají oba povolení k trvalému pobytu. Žalovaná se v této souvislosti nevypořádala ani s otázkou, zda má stěžovatel v zemi svého původu alespoň základní sociální či jiné zázemí, přestože by jeho manželka byla zřejmě nucena spolu s dítětem vycestovat spolu s ním. V kasační stížnosti na nepřezkoumatelnosti závěrů žalované setrval.

Ke sporné otázce, zda správní vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, jeho manželky a nezletilého syna, a zda se s touto otázkou žalovaná řádně vypořádala, uvádí Nejvyšší správní soud následující.

Podle ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Podle ustanovení § 174a téhož zákona správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické

pokračování

poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem.

V případech, v nichž jde o posouzení otázky možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života cizince v důsledku jeho nuceného vycestování, je dále třeba vycházet z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

Právo na rodinný život představuje obecně základní právo zaručené mezinárodními a ústavními předpisy (čl. 8 Úmluvy, čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).

Mezi účastníky není sporné, že mezi stěžovatelem, jeho manželkou a jejich nezletilým synem je dán vztah, který spadá pod ochranu rodinného života.

Jak plyne z ustálené judikatury, správní vyhoštění je nepochybně zásahem do rodinného života jednotlivce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2013, č. j. 3 As 75/2012 – 28). Ustanovení čl. 8 Úmluvy přitom neukládá státu všeobecný požadavek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahu mezi nimi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47).

Spornou otázkou tak je, zda zásah do práva na rodinný život, který stěžovateli uložené správní vyhoštění bezpochyby představuje, je v posuzovaném případě legitimní a přiměřený. Jedině za splnění těchto podmínek je v souladu se zákonem možno požadovat, aby jak vyhoštěný cizinec (stěžovatel), tak jeho rodinní příslušníci, nesli negativní následky spojené s tímto zásahem. Při tomto rozhodování je třeba také přihlídnout k judikatuře Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, která podává výklad podmínek, za nichž je zásah do práva na rodinný život přípustný.

Práva vyplývající z čl. 8 Úmluvy nejsou absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu. Judikatura ESLP v této souvislosti zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz. např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Úner proti Nizozemsku, č. 46410/99, § 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, Rodriguez da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, § 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, § 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 – 45).

Nejvyšší správní soud se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu zabýval a v rozsudku ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 – 28, uvedl: „Při posuzování otázky, zda by vycestování žadatelky o mezinárodní ochranu, která žije v ČR společně se svým nezletilým dítětem a manželem, na

jehož příjem je rodina odkázána, bylo nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého života, a zda tedy jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se zpravidla nelze spokojit s pouhým konstatováním, že žadatelka i její rodinní příslušníci mají občanství země původu, a mohou tam tedy společně odcestovat a existenci rodiny tím zachovat. Správní orgán je v takovém případě povinen se zabývat nejen případnými právními, ale i faktickými překážkami takového kroku, mezi něž by mohl patřit např. nedostatek finančních prostředků žadatelky a jejích rodinných příslušníků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu. Není-li přestěhování rodiny do země původu právně či fakticky možné, je správní orgán dále povinen se zabývat i tím, zda má žadatelka možnost získat jiné oprávnění k pobytu na území ČR, než je mezinárodní ochrana, a zda by i případné krátkodobé odloučení stěžovatelky od jejího nezletilého dítěte, pokud by bylo spojeno s vyřízením oprávnění k pobytu, nebylo, vzhledem k věku dítěte a dalším okolnostem, nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého života.“ Přestože jde v tomto případě o věc týkající se vycestování žadatelky o mezinárodní ochranu, jsou závěry zde uvedené přiměřeně použitelné i v této věci, kdy jde o posouzení otázky, zda nejde o případ, kdy by nucené vycestování spojené navíc se zákazem pobytu na území České republiky a ostatních členských států Evropské unie po dobu 2 let bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života cizince (tj. stěžovatele).

Nejvyšší správní soud má za to, že se žalovaná při svém rozhodování nevypořádala s veškerými skutečnostmi, které v daném případě vyšly najevo, a dostatečně nezkoumala všechny okolnosti, jež mohou být pro její rozhodnutí významné.

Stěžovatel v řízení před správními orgány opřel svou argumentaci o konkrétní tvrzení, že na území České republiky má rodinné vazby, neboť zde žije jeho manželka a nezletilý syn, kteří zde mají povolení k trvalému pobytu. Z rozhodnutí správních orgánů lze zjistit, že posuzovaly, zda rozhodnutím o správním vyhoštění stěžovatele nebude porušen některý z článků Úmluvy o právech dítěte, a dospěly k závěru, že nikoli. Správní orgány dovodily, že stěžovatel své rodinné zázemí v České republice budoval vědomě v době, kdy zde pobýval nelegálně a svůj nelegální pobyt na území České republiky nijak neřešil. Podle správních orgánů tedy nešlo o ojedinělé protiprávní jednání stěžovatele, naopak jde o setrvalý pobyt v ilegalitě, který stěžovatel nejen vyvolal, ale také udržoval a při kontrole hlídkou policie navíc s úmyslem zmást příslušníky Policie České republiky předložil cestovní doklad cizince, jenž měl na území České republiky uděleno povolení k trvalému pobytu. Byl to tak sám stěžovatel, který svým přístupem k pobytovému statusu a k zákonu o pobytu cizinců vystavil do nelehké situace svou manželku a nezletilého syna. Stěžovatel neuvedl žádné překážky, které by jemu, manželce či synovi bránily v návratu do domovského státu. Uvedl pouze, že by se správní vyhoštění dotklo finančních potřeb jeho rodinných příslušníků. Vzhledem k tomu, že stěžovatel na území ČR nemůže legálně pracovat a svými příjmy se finančně podílet na zabezpečení rodiny, je však uvedená námitka neopodstatněná. Správní orgány rovněž poukázaly na skutečnost, že stěžovatel a jeho rodinní příslušníci pobývající na území České republiky jsou vietnamské národnosti a ve Vietnamu žije otec a bratr stěžovatele, které již zná i manželka stěžovatele. Manželka stěžovatele pobývá v České republice na základě povolení k trvalému pobytu, není nositelkou žádného typu mezinárodní ochrany a z tohoto důvodu ji dle názoru správních orgánů v návratu do Vietnamu, bude-li chtít stěžovatele s dítětem následovat, žádné závažné překážky nebrání. Stěžovatel česky nerozumí a v rámci řízení neuvedl nic, co by bylo možno posoudit jako jeho společenské či kulturní vazby na území České republiky.

pokračování

Ačkoli nelze správním orgánům upřít snahu o vypořádání všech rozhodných kritérií, není jejich posouzení úplné. Stěžovatel uzavřel sňatek se svou manželkou v roce 2009, tj. v době, kdy již bylo se stěžovatelem vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany zahájené dne 20. 3. 2009, ve kterém stěžovatel úspěšný nebyl. Nelze však odhlédnout od skutečnosti, že nelze dospět k jednoznačnému závěru o účelovosti uzavření tohoto manželství za situace, když stěžovatel se svou manželkou vztah navázal již v roce 2007, jejich manželství stále trvá, stěžovatel se svou manželkou jako manželé žijí a z jejich manželství se narodil nezletilý syn, což je mezi účastníky také nesporné. Samotnou délku trvání tohoto manželství (resp. vztahu stěžovatele s jeho manželkou) nicméně nelze považovat za rozhodující či jediné kritérium pro posouzení otázky, zda by vyhoštěním stěžovatele mohlo dojít k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na rodinný život, který by bránil vyhoštění ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Je třeba, jak již bylo uvedeno, zohlednit také skutečnost, že stěžovatel se svou manželkou od uzavření sňatku trvale žijí ve společné domácnosti s jejich synem, který se narodil dne 8. 4. 2011. Z výpovědí stěžovatele a jeho manželky ve správním řízení dále plyne, že stěžovatel pomáhá své manželce, která provozuje obchod, s některými pracemi a v neposlední řadě stěžovatel v době nepřítomnosti své manželky v důsledku jejího pracovní zatížení zajišťuje péči o jejich nezletilého syna. Za těchto okolností dle názoru zdejšího soudu nelze zcela vyloučit, že by nucené vycestování stěžovatele, které je spojeno se zákazem pobytu na území České republiky a ostatních členských států Evropské unie po dobu 2 let, mohlo představovat nepřiměřený zásah do jeho práva na společný život. Zároveň by tak mohl být značně dotčen i zájem na řádné péči a na zdravém vývoji nezletilého syna stěžovatele, který má v současné době pouhé 4 roky.

Z tohoto důvodu bylo na místě, aby správní orgány také podrobně zkoumaly, zda je skutečně v možnostech stěžovatele a jeho manželky, aby společně se svým synem vycestovali do Vietnamu, kde by mohli realizovat svůj rodinný život. Při posouzení této otázky je třeba zohlednit také to, zda tu jsou skutkové okolnosti, které by mohli bránit vycestování rodiny stěžovatele do Vietnamu, jako např. nedostatek finančních prostředků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu apod. Žalovaná přitom sama konstatovala, že stěžovatelova manželka a jejich syn mají v České republice povolen trvalý pobyt a stěžovatel žije z prostředků, které získává jeho manželka z podnikání v obchodě s potravinami. Na výdělků manželky stěžovatele je rovněž podle závěrů žalované závislá celá rodina, přičemž dle výpovědi manželky stěžovatele jí podnikatelskou činnost stěžovatel usnadňuje především tím, že se stará o jejich nezletilého syna (tedy výkonem osobní péče plní svou vyživovací povinnost), popř. vypomáhá v obchodě. Manželka stěžovatele by dle své výpovědi péči o obchod a syna sama bez pomoci stěžovatele nezvládla. Stěžovatel v odvolání ostatně v této souvislosti také namítal, že v případě jeho vyhoštění by nebyla jeho manželka schopna se sama o dítě postarat. Z obsahu správního spisu přitom nevyplývá a nelze bez dalšího předpokládat, že by manželka stěžovatele měla ve Vietnamu takové vazby, které by jí umožnily přesunout do Vietnamu svou podnikatelskou činnost a stěžovatel ve své výpovědi uvedl, že na území Vietnamu nemá žádný majetek. V této souvislosti logicky vyvstává otázka, zda je možnost vystěhování rodiny do Vietnamu vůbec únosná. Zároveň bylo na místě zkoumat i potřeby nezletilého syna stěžovatele a zabývat se otázkou, zda je v současné době vhodné a možné s ohledem na jeho nízký věk a finanční situaci rodiny, aby spolu se stěžovatelem a jeho manželkou vycestoval do Vietnamu. K uvedeným okolnostem ovšem žalovaná při svém rozhodování nepřihlížela a podrobněji se jimi nezabývala.

Toto opomenutí žalované neodstranil ani městský soud, který se ztotožnil se závěry žalované v žalobou napadeném rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud tak na základě výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované je v uvedené otázce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a pro nedostatečné zjištění skutkového stavu a pro tyto důvodně vytýkané vady měl městský soud napadené rozhodnutí žalované zrušit.

VI. Závěr

Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu, a pokud již v řízení před městským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí městského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalované pro jeho nepřezkoumatelnost. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaná postupovat podle právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalované, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před městským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel byl v řízení před městským soudem i v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., náleží mu tedy náhrada nákladů spojených se zastoupením. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 3 x 3100 Kč za tři úkony právní služby, tj. podání žaloby, účast na jednání městského soudu dne 29. 12. 2014 a podání kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Pro účely stanovení výše náhrady zdejší soud v daném případě nezahrnul mezi právní úkony převzetí a přípravu zastoupení v řízení před soudy, neboť stěžovatel byla shora uvedeným advokátem zastoupen na základě plné moci již v průběhu správního řízení. Dále soud zahrnul mezi náklady řízení paušální náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 3 x 300 Kč za tři úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Na náhradě nákladů řízení tedy stěžovateli přísluší částka 10 200 Kč a na náhradě za daň z přidané hodnoty 2142 Kč, celkem tedy 12 342 Kč. Tuto částku je žalovaná povinna zaplatit stěžovateli k rukám jeho právního zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph.D., advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

5 Azs 6/2015 - 36

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu